

FOTO: ROBIN DE PUY

herman de vries

ziet poëzie in de natuur

Het werk van 'duurzaam' kunstenaar herman de vries omvat kilo's lavendelbloemen, verrotte boomstronken en monsters aarde in vele kleuren. Hij laat de werkelijkheid zien zonder in te grijpen, het gaat hem om 'de waarheid van wat is'.

Als we het Zuid-Duitse Steigerwald inrijden, heet herman de vries (83) mij welkom in zijn atelier. Het loofbos is de werkplaats van de kunstenaar; de elementen en de dieren beschouwt hij als zijn assistenten. Afgewaaide takken en konijnenkeutels presenteert hij in zijn werk, net als de planten en vruchten die hij vindt. "Mijn doel is mensen de ogen te openen voor de poëzie van de werkelijkheid. De natuur is al af, daar hoeft niets aan te worden toegevoegd." Een kunstopleiding heeft de vries nooit gevolgd. In de jaren vijftig

deed hij als plantkundige wetenschappelijk onderzoek, maar vond dat onbevredigend. "In 1953 begon ik spontaan te schilderen en dat gaf mij wel bevrediging omdat ik mezelf daarin vrij kon uitdrukken. Het succes kwam toen ik begin jaren zestig betrokken raakte bij de Nulbeweging. Het ging die beweging om het maken van objectief werk, een neutrale weergave van de werkelijkheid zonder enige persoonlijke inmenging van de kunstenaar."

Pijpje hasj

De vries begon zijn werk met zoals hij het zelf noemt: toevalsverdelingen op basis van natuurobservaties. "Ik keek bijvoorbeeld hoe vliegden zich verbreidden op de Veluwe, dat bracht ik over in een programma en dat gaf ik op een vel papier weer met punten en vierkantjes. In 1974 praatten mijn vrouw Susanne en ik daarover nadat we een pijpje hasj hadden gerookt. We bedachten dat ik eigenlijk modellen van de werkelijkheid maakte, maar dat het beste model van de werkelijkheid toch de werkelijkheid zelf is. Die gedachte had direct effect, want ik ben toen begonnen om met objecten uit de natuur te werken. Ik legde bijvoorbeeld vellen papier onder bomen om vallende bladeren op te vangen. Die kleefde ik dan vast."

De vries vertelt dat hij het al snel gezien had in de benauwende Nederlandse kunstscene. Hij heeft zelfs nog samen met bevriende leden van een rockband geprobeerd een eiland op de Seychellen te kopen. "Eenmaal daar bleek dat

de autoriteiten niets moesten hebben van een groep hippies die een eiland wilde kopen. Dus het feest ging niet door. Ik besloot toen me in Ierland te vestigen, maar voordat ik afreisde bezocht ik iemand in Eschenau in Duitsland. Ik was zo onder de indruk van het bijzondere boslandschap dat ik een boerin vroeg of er >

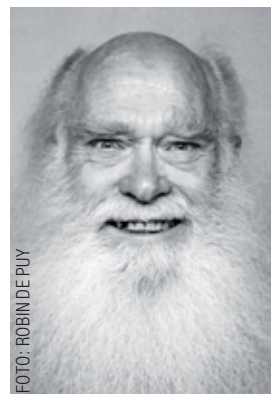
herman de vries
from earth: welt, 2007
Foto: Bruno Schneyer, Zeil am Main, courtesy de kunstenaar

herman de vries
Ilano de jable, la palma 2009
Uit: die steine, 1996-2009,
Foto: Bruno Schneyer, Zeil am Main, courtesy de kunstenaar

herman de vries *from the forest floor*, 2010
Foto: Bruno Schneyer, Zeil am Main, courtesy de kunstenaar

‘De natuur is onze primaire werkelijkheid, maar de mens drijft er steeds verder van af’

herman de vries

(1931) gaat in 1952, na een opleiding aan de Rijkstuinbouwschool, als plantkundige werken. Een jaar later begint hij kunst te maken. Begin jaren zestig is hij korte tijd betrokken bij de Nul-groep en maakt dan uitsluitend witte schilderijen. In 1968 kiest de vries definitief voor het kunstenaarschap; hij vestigt zich in het Beierse dorp Eschenau. Daar leveren de bossen het materiaal voor zijn verzamelingen. Volgens de vries bestaan er in de natuur geen tegenstellingen en hiërarchieën. Vandaar dat zijn naam zonder hoofdletters wordt geschreven.

> een woning te huur was. Dat bleek warempel zo te zijn.” De vries woont er nog altijd. Hij vertelt dat hij elke dag zo’n twee uur in het bos doorbrengt. “Dan zie ik een boomstam die aan het verrotten is. Steeds als ik er langskom, bekijk ik hem, totdat hij een interessante vorm heeft aangenomen. Dan neem ik hem mee en komt hij in een vitrine terecht als een van mijn gevonden sculpturen. De natuur is onze primaire werkelijkheid, maar de mens drijft er steeds verder van af. Ik wil met mijn werk mensen de mogelijkheid bieden zich ervan bewust te worden dat de natuur onze basis is. Als ik hier in dit bos om me heen kijk, zie ik één groot poëtisch gebeuren.”

De vries kijkt niet alleen, hij vertelt dat hij de planten ook heeft geprobeerd, zelfs psychedelische. “Van belladonna werden mijn pupillen zo groot dat ik ’s nachts door het bos kon lopen en toch voldoende zag. Ik heb veel te danken aan psychedelica. Ik had vroeger zware astma

herman de vries *een van de ‘spuren’ in het Steigerwald*, 2005 . Foto: Bruno Schneyer, Zeil am Main, courtesy de kunstenaar

met aanvallen, mijn levensverwachting was vijftig jaar. Tijdens een lsd-trip kreeg ik weer zo’n aanval. Ik had toen een visioen dat ik door een tunnelsysteem vloog, geribbelde tunnels die zich voortdurend vertakten en uitkwamen in een trillend, vibrerend landschap. Na die trip heb ik drie dagen lang gehuild – er was iets in mij losgemaakt. Daarna heb ik nooit meer last gehad van astma. Later vertelde ik dit verhaal aan een vriend van me, die zei: ‘Het waren je bronchiën waar je doorheen gereisd bent’.”

Kleur van aarde

Volgend jaar vertegenwoordigt de vries Nederland op de Biënnale van Venetië. “Voor de Biënnale maak ik een installatie die bestaat uit een berg van 80 kg rozenbloemen. Reuk is tegenwoordig een bijna vergeten zintuig. Ik ga ook een wand maken waarop ik 84 aardemonsters vanuit de hele wereld uitwrijf. De aarde is de basis waarop we staan, maar mensen zien de kleur

van de aarde nooit. Toen ik in Engeland was om aardemonsters te nemen, zeiden veldbiologen die ik er ontmoette: ‘Hier is alles bruin.’ Ze waren verbaasd toen ze zagen dat er in Engeland ook knalgele en felrode aarde bestond.”

Tegen de avondschemering rijdt herman de vries dieper het bos in. Hij heeft van de boswachter voor zijn 75ste verjaardag permissie gekregen om de rest van zijn leven vrij met de auto door het Steigerwald te rijden voor ‘künstlerische Tätigkeiten’. “Daar maak ik uitvoerig misbruik van”, zegt hij lachend. Hij stapt uit en baant zich een weg door het struikgewas. In het bos heeft hij ongeveer 25 werken aangebracht. Kleine, gouden inscripties in rotsen of, zoals op de plek waar hij nu is aangekomen,

de tekst: *veritas existantiae* in een stuk zandsteen aan de voet van een eik. “De waarheid van wat is”, vertaalt hij. Hij strijkt met zijn vinger over het mos dat bezig is de steen te overwoekeren. “En dat deze steen verdwijnt, hoort ook bij de waarheid van wat is.” <

Dit is een verkorte versie van een onlangs verschenen interview in *Kunstbeeld*, hét tijdschrift over kunst van nu. Lezers van *Arts en Auto* kunnen voordelig kennismaken met dit kunsttijdschrift. U ontvangt 3 nummers voor € 15,- (normale prijs € 29,85). Zie vva.nl/ledenvoordeel

Exposities herman de vries

Stedelijk Museum Schiedam en De Ketelfactory, Schiedam, nog t/m 18 januari 2015

Biënnale van Venetië, 9 mei t/m 22 november 2015 venicebiennale.nl

herman de vries *rasenstück*, 2004. Foto: Bruno Schneyer, Zeil am Main, courtesy de kunstenaar

